Z DĚJIN MĚSTA BRNA

Název, počátky

- BRNIJE – HNILIŠTĚ, JÍL, BLÁTO
- Ulice HLINKY, MČ ŽABOVŘESKY, KOMÁROV
- PRVNÍ ZMÍNKA – k roku 1091
- Nejstarší osídlení – STARÉ BRNO – kostel P.M., lužní hrad (na místě PdF?)
- Kupecké osady poblíž řek, postupné rozrůstání
- Cizí kolonisté
- Nejstarší kláštery – sv. Jiljí – na Luhu (Komárov), RAJHRAD

Brněnské hrady- ŠPILBERK,VEVEŘÍ

VEVEŘÍ

VEVERSKÁ KAPLE a VEVERSKÁ MADONA

BRNĚNSKÁ STARÁ RADNICE A MĚSTSKÉ PRIVILEGIUM 1243

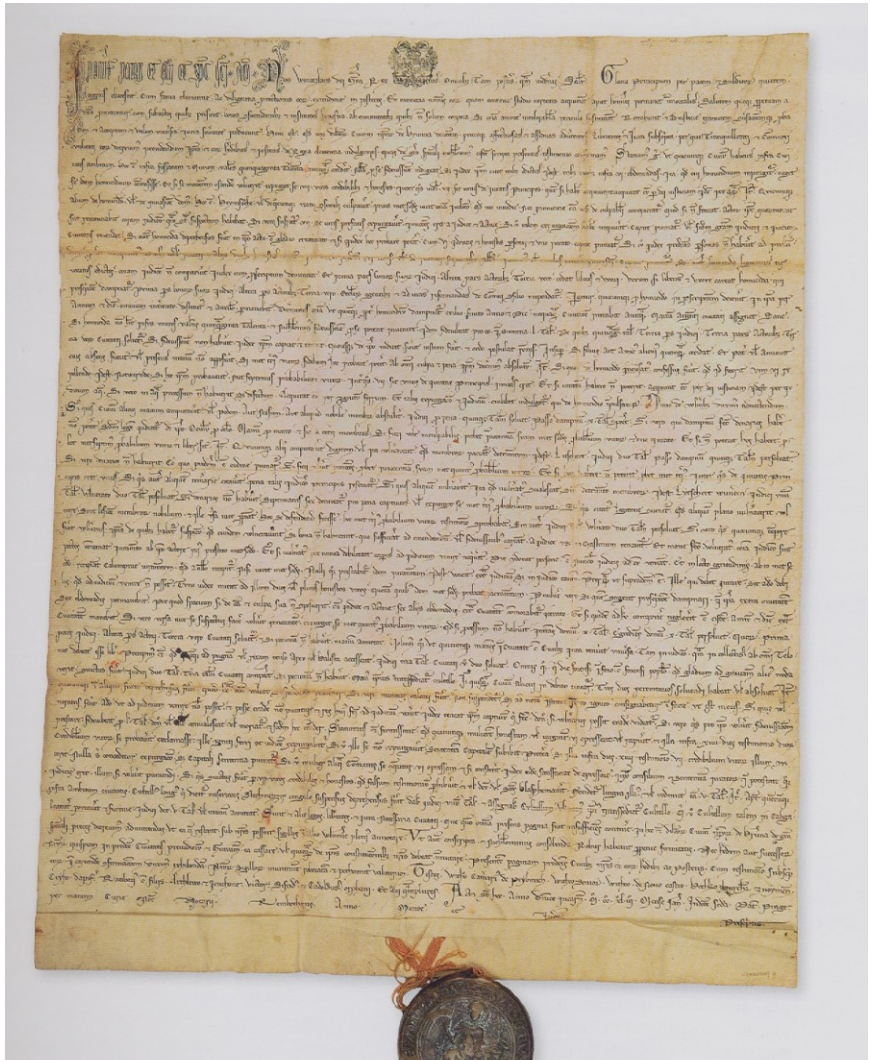

BRNO NA STARÝCH MAPÁCH, KLÁŠTER RAJHRAD

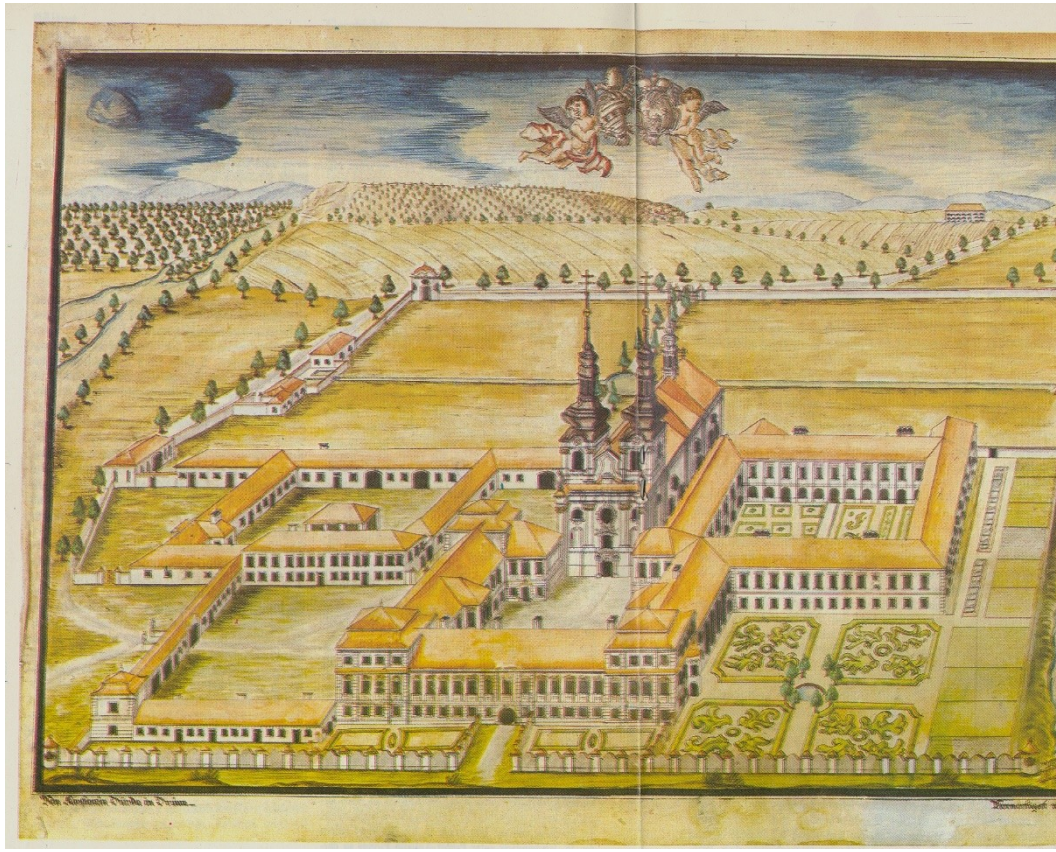

STARÉ MAPY MĚSTA

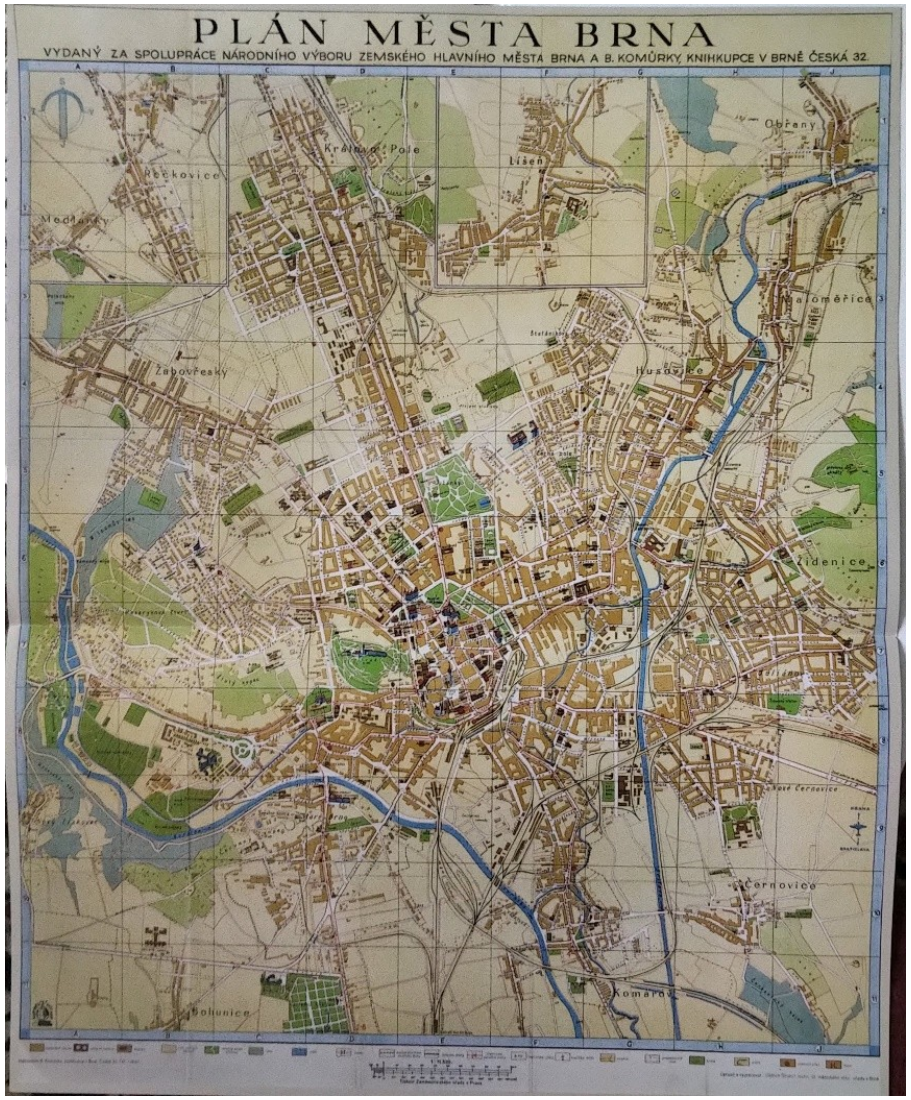

Brněnské kláštery – Staré Brno, Královo Pole

SV. TOMÁŠ, PANNA MARIA SVATOTOMSKÁ, SV. JAKUB

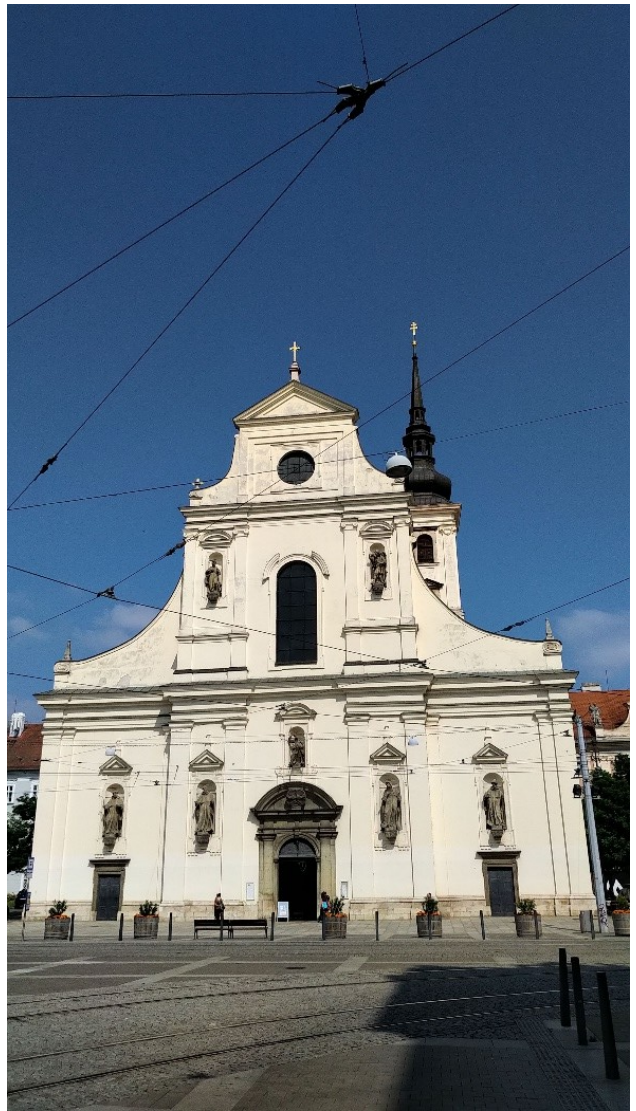

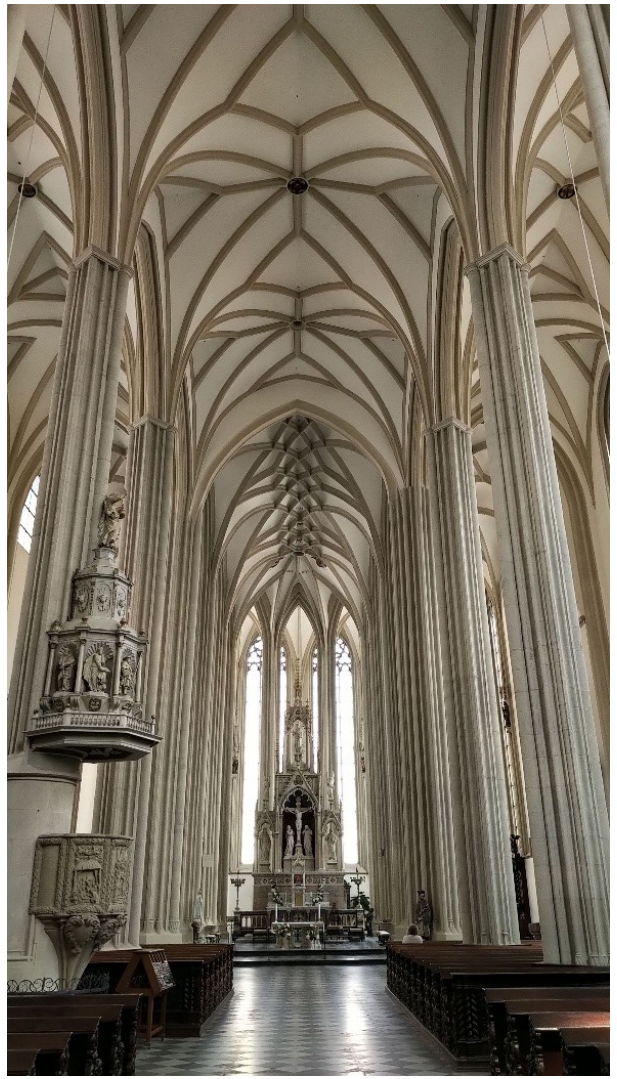

Nejstarší zobrazení města BRNA

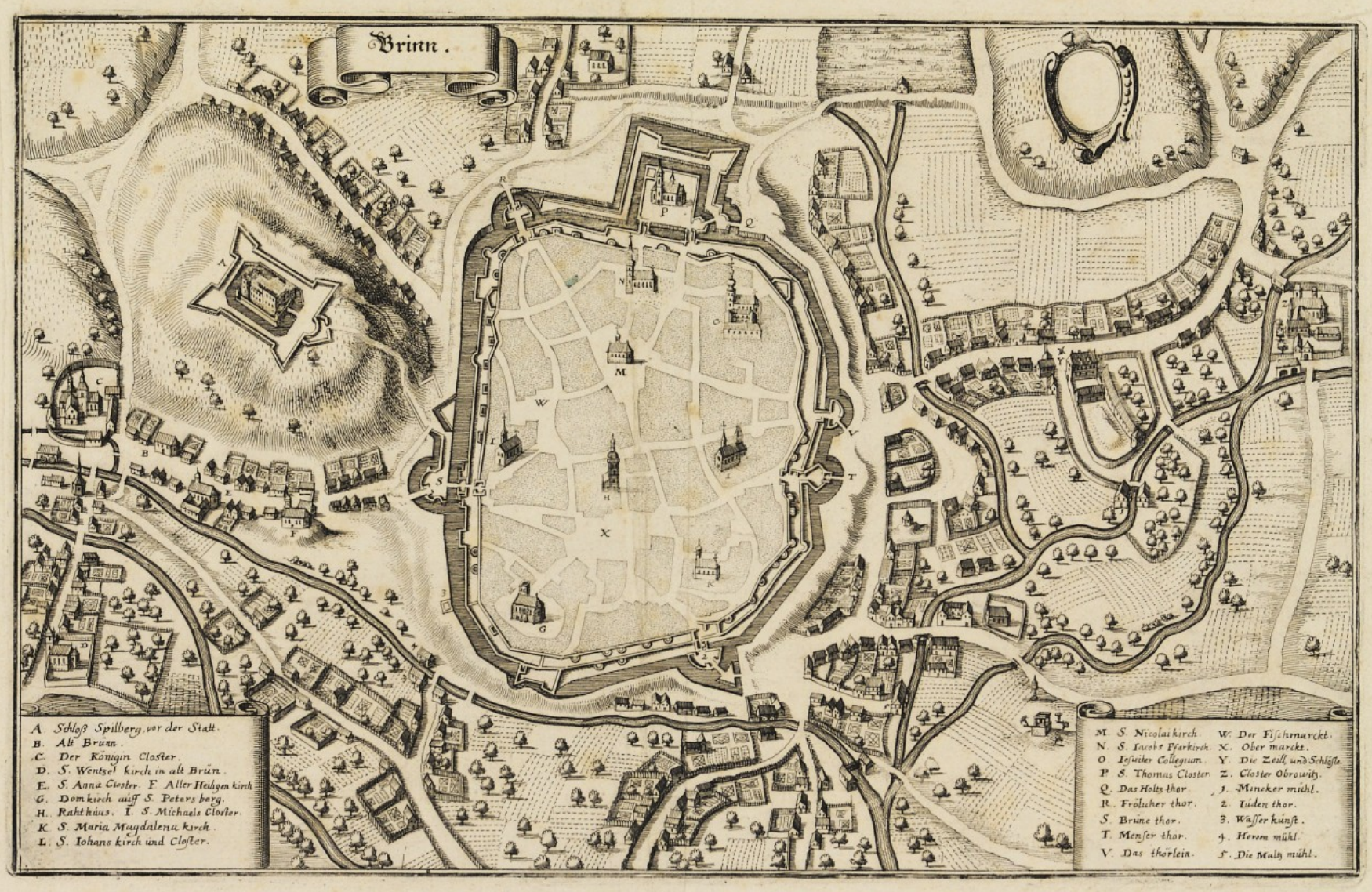
Brinn.
A Schloß Spilberg, vor der Statt.
B. Alt Brünn.
C. Der Königin Closter.
D. S. Wentzel kirch in alt Brün.
E. S. Anna Closter. F Aller Heiligen kirch
G. Dom kirch auff S. Peters berg.
H. Rahthaus. I. S. Michaels Closter.
K S. Maria Magdalena kirch.
L. S. Johans kirch und Closter.
M. S. Nicolai kirch.
N. S. Jacobs Pfarkirch.
O Jesuiter Collegium.
P S. Thomas Closter.
Q. Das Holtz thor.
R. Frölicher thor.
S. Brüne thor.
T. Menser thor.
V. Das thorlein.
W. Der Fischmarckt.
X. Ober marckt.
Y. Die Zeill, und Schlöße.
Z. Closter Obrowitz.
1. Mineker mühl.
2. Iüden thor.
3. Wasser künst.
4. Herom mühl.
5. Die Malz mühl.

Raduit de SOUCHES, P. MARTIN STŘEDA

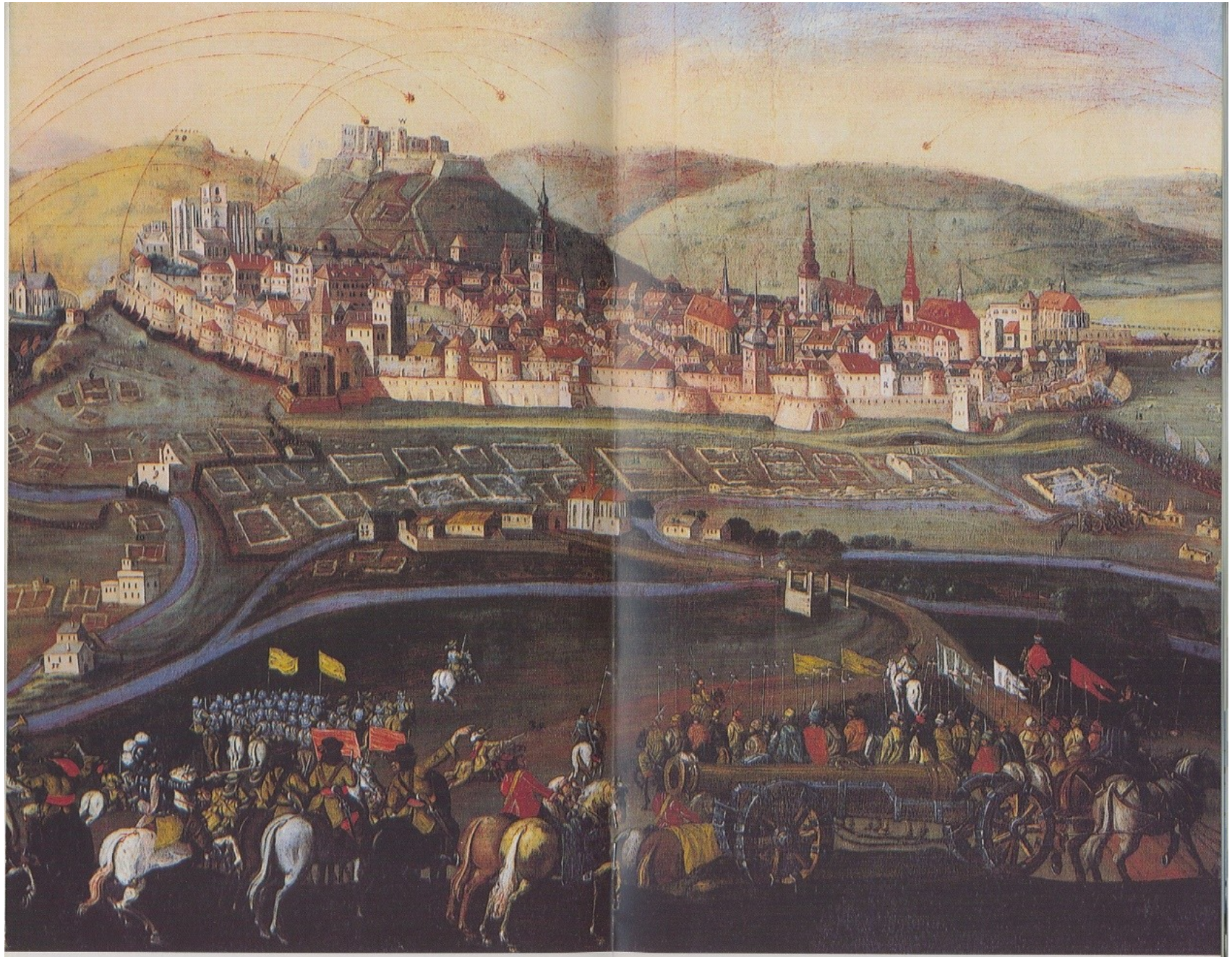

Obléhání města Brna Švédy v roce 1645.
Votivní obraz z baziliky v Mariazell (výřez), posvěcený 20. 8. 1684.
Z inventáře baziliky v Mariazell (snímek Michael Oberer, Bundesdenkmalamt Wien)

Brno 1645

Brno 1645

P. Martin Středa, SI (1587 – 1649)

Brno hlavním městem MORAVY

Za statečnou obranu a věrnost polepšil císař Ferdinand III. 3. února 1646 Brnu jeho znak.

Nová radnice – sál zastupitelů

All gůtshat am ůndanckbarn ist verlohren.

Belides ůt laticem pertůsa in dolia fůndůnt
Sic et in ingratům qůi benefacta locat.

Wer eim ůndanckbarn Gůts beweist,
Und Wein in Löchrich fässer geůst,
Der ließ die Arbeit wol anstohn,
Er bringt kein nůtz noch danck davon.

BRÜNN.
in Mähren
1. Die Vestung
2. Bischöfflich. Palast.
3. Fürst. Palast.
4. Lucken Thor
5. Brünner Thor
6. Freudther Thor
7. Rath Hauß Thurn.
8. Land hauß
9. Dominicaner
10. Minoriten
11. Franciskaner
12. Jacobiter Pfar
13. Jesuiter
14. Tohmas Aug:
Kirche
15. Peter u. Pauli Kirch
16. Capuciner K.
17. Anna K.
18. Schwartza Fluß.

Wahre Delineation der Königlichen Stadt Brunn in Mähren
1. Die Vöstung Spilberg.
2. Das Bischöffliche Palatium.
3. Fürstl. Dietrichst. Palatium.
4. Petri u. Pauli Thum Kirch.
5. Capuciner-Kirch.
6. Juden-Thor.
7. Brunner-Thor.
8. Frolicher Thor.
9. Rathhaus-Thurn.
10. Das Landhaus.
11. Dominicaner-Kirch.
12. Minoriten-Kirch.
13. Franciscaner-Kirch.
14. S. Jacob Pfarr-Kirch.
15. Jesuiter-Kirch.
16. S. Thoma August. Kirch.
17. S. Anna-Kirch.
18. Königin Closter.
19. S. Procopi-Kirch.
20. Schwartza-Fluß.

Pohled na Brno od jihovýchodu. P. Dominicus, 1692. Přemalováno 1758.

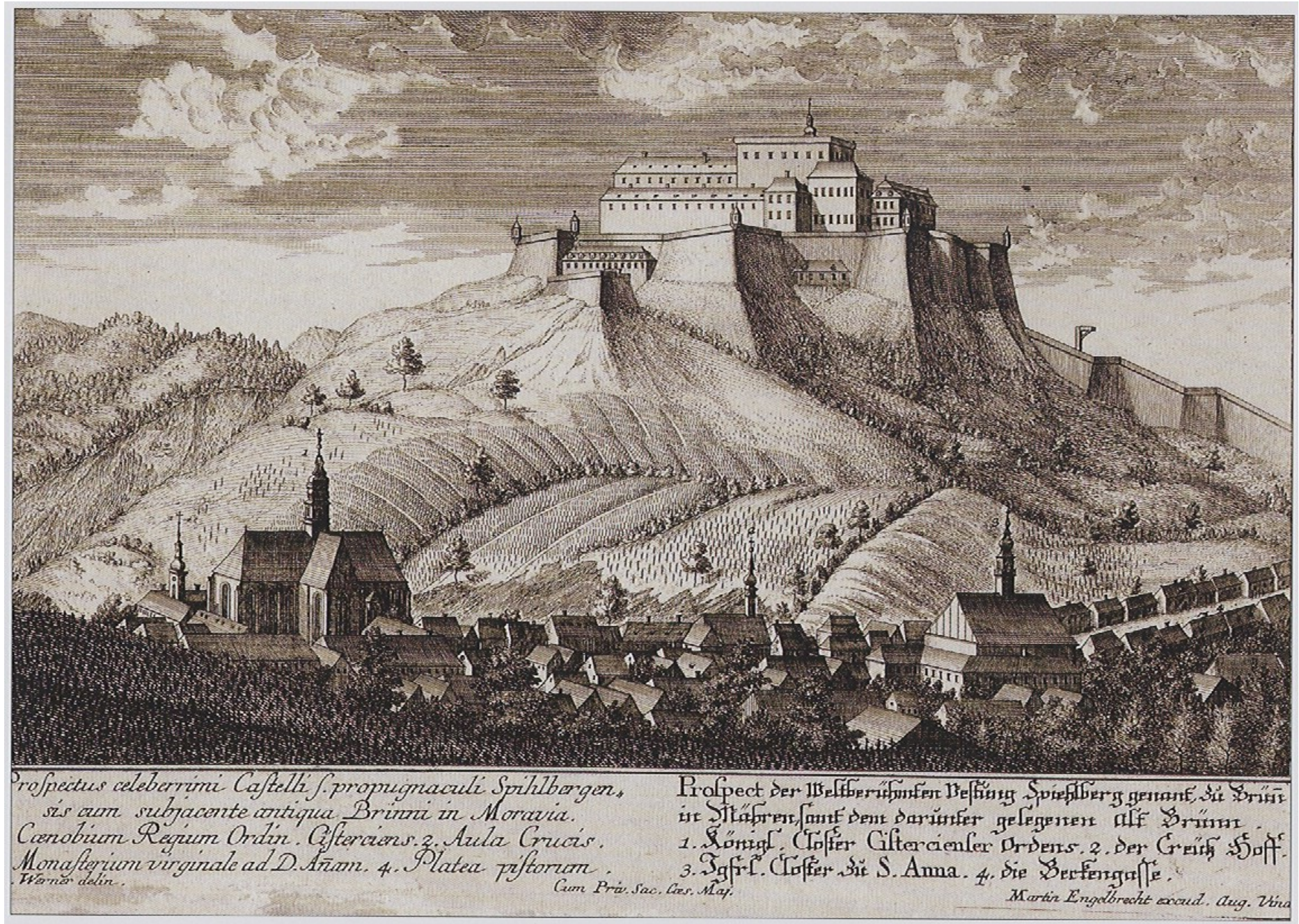
Prospectus celeberrimi Castelli s. propugnaculi Spihlbergensis cum subjacente antiqua Brinni in Moravia.
Cœnobium Regium Ordin. Cisterciens. 2. Aula Crucis.
Monasterium virginale ad D. Añam. 4. Platea pistorum.
Werner delin.
Cum Priv. Sac. Cæs. Maj.
Prospect der Weltberühmten Vestung Spiehlberg genant, zu Brünn in Mähren, samt dem darunter gelegenen Alt Brünn.
1. Königl. Closter Cistercienser Ordens. 2. der Creütz Hoff.
3. Igfrl. Closter zu S. Anna. 4. die Beckengasse.
Martin Engelbrecht excud. Aug. Vind

Brno za pruského obležení v roce 1742, výřez z obrazu Josefa Rottera.

Brněnské brány – BRNĚNSKÁ, ŽIDOVSKÁ

Podoba Židovské brány z počátku 19. století, akvarel od Josefa A. Harrera jun. z roku 1892. Židovská brána stála na konci dnešní Masarykovy ulice, byla zbořena v roce 1834.

Brněnská náměstí – Dominikánské, Horní

Dolní náměstí (nám. SVOBODY)

Dolní náměstí (dnešní náměstí Svobody). Akvarel, anonym, kolem roku 1850.

Nejslavnější osobnost BRN

Biskupství v Brně - 1777

Biskupský dvůr roku 1900

Německý a Besední (český dům)

Masaryk v Brně 1928

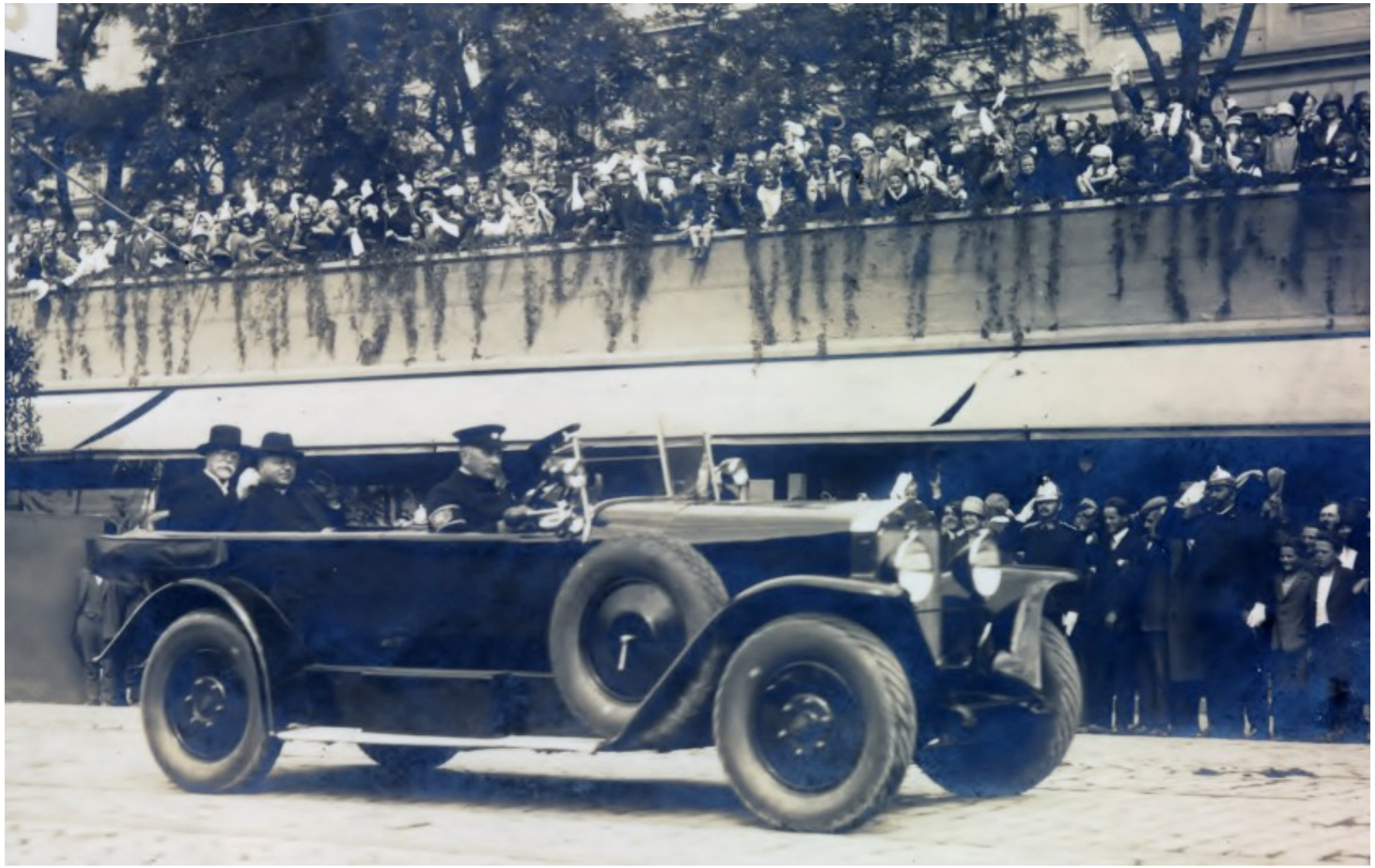

Tuřany

Turzan seu Turas
AVREVM MILLIARE EX VRBE BRVNA AD TEMPLVM TVRZANENSE, QVOD MIRACVLOSIS
SIMA B.V. STATVA, ET IN EAM MVLTORVM SECVLORVM PIETAS ILLVSTRAVIT.
oMarla, regna pLorant, fVnDa nos In paCe:

Brněnské veletrhy

Cejl - věznice

Brněnská sídliště

Vzácné návštěvy

Nejvyšší budova ČR – AZ Tower

Brno: POHLED S ČERVENÉHO KOPCE.
Foto - Fon
12665

BAUHAUS

Vila STIASSNY

Jurkovičova vila

Brněnská přehrada

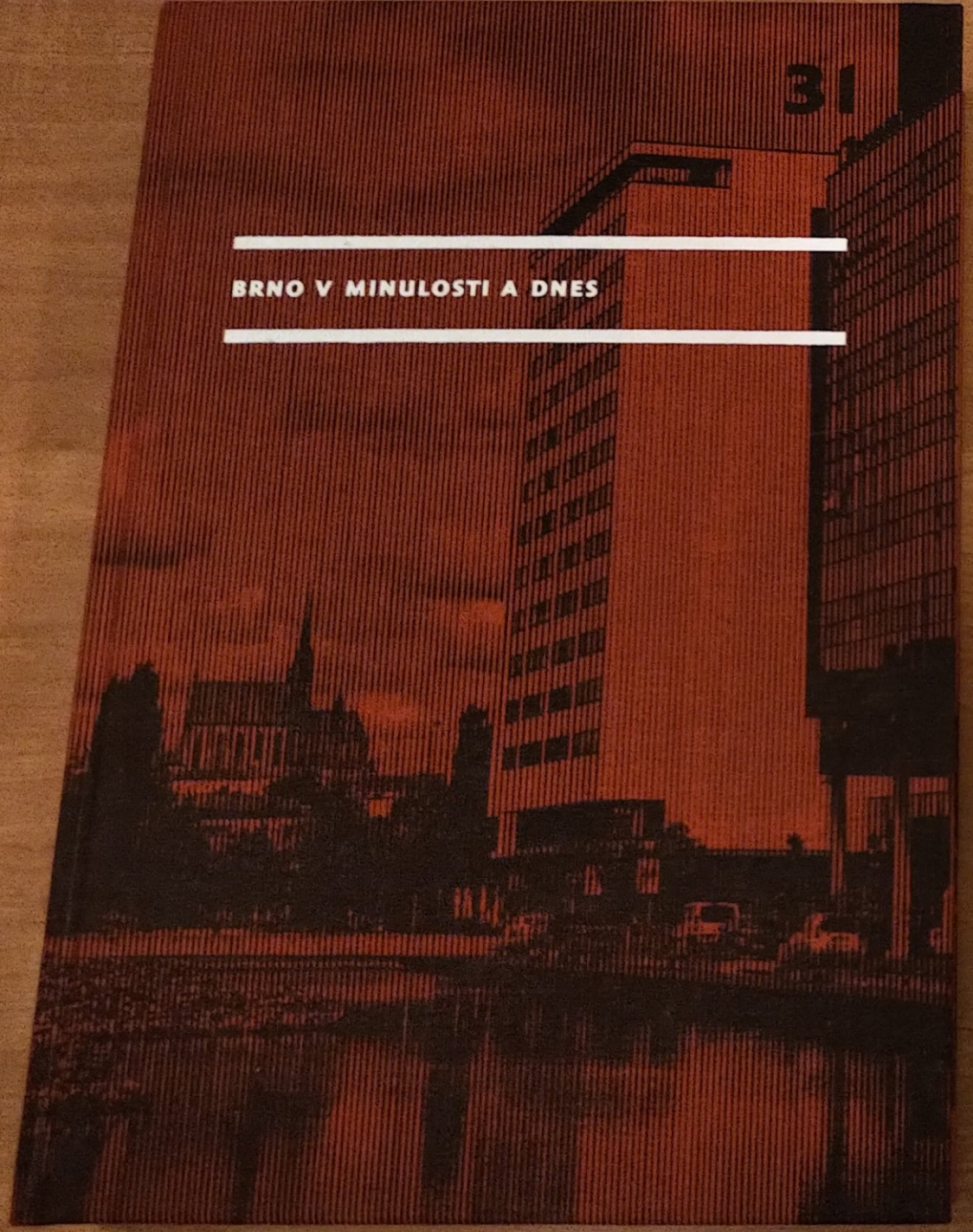
31
BRNO V MINULOSTI A DNES

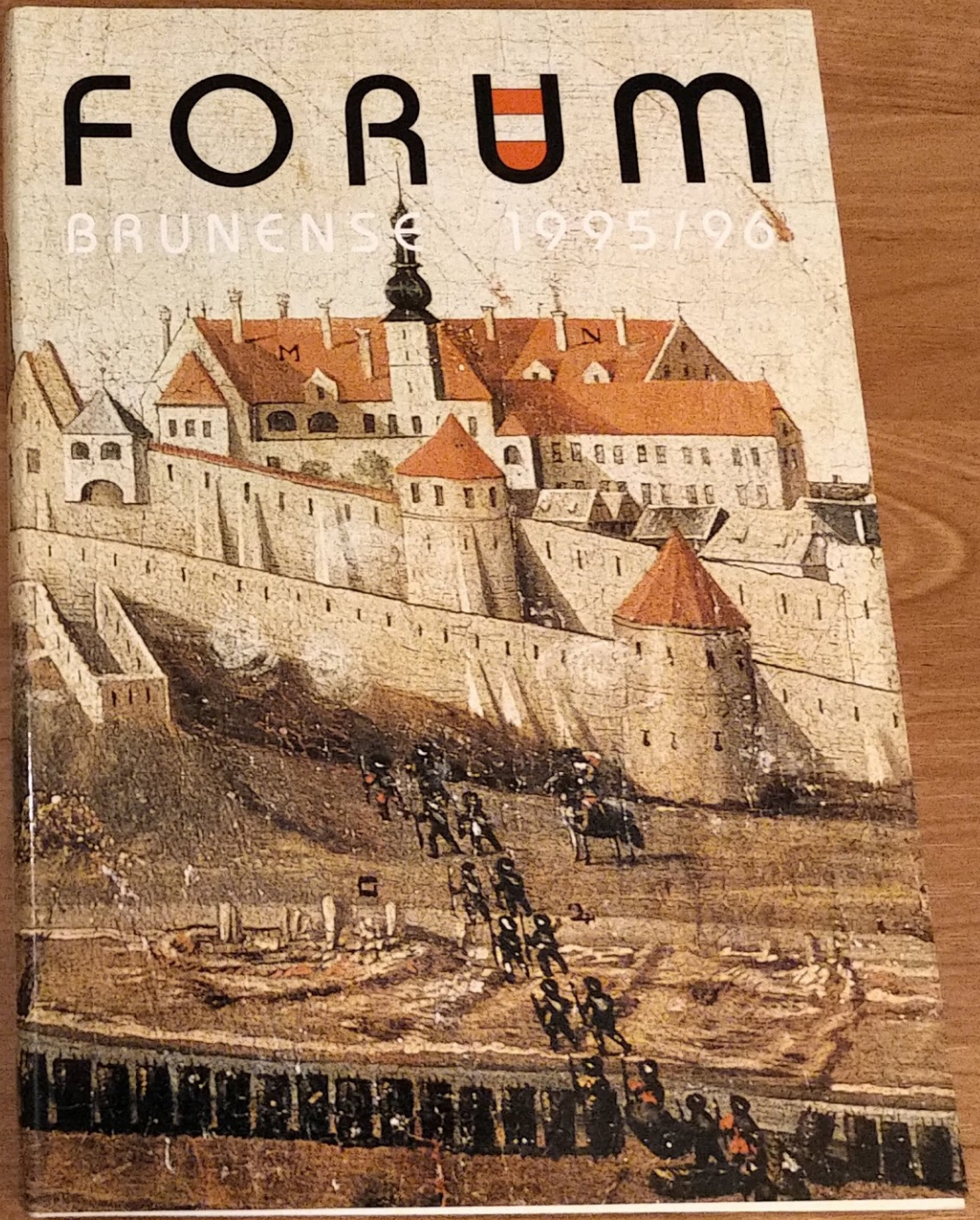
FORUM
BRUNENSE 1995/96

VLASTIVĚDA MORAVSKÁ.

DĚJEPIS BRNA.

DLE PRAMENŮ NAPSAL

DR. FRANTIŠEK ŠUJAN.

DRUHÉ VYDÁNÍ DOPLNĚNÉ DO R. 1925.

NEJSTARŠÍ PEČEŤ MĚSTA BRNA.

V BRNĚ 1928.

NÁKLADEM MUSEJNÍHO SPOLKU. — TISKEM AKC. MOR. KNIHTISKÁRNY.

DĚJINY/1

města Brna

b6

dějiny brna 6

Předměstské obce

Redaktoři svazku

Lukáš Fasora

Václav Štěpánek

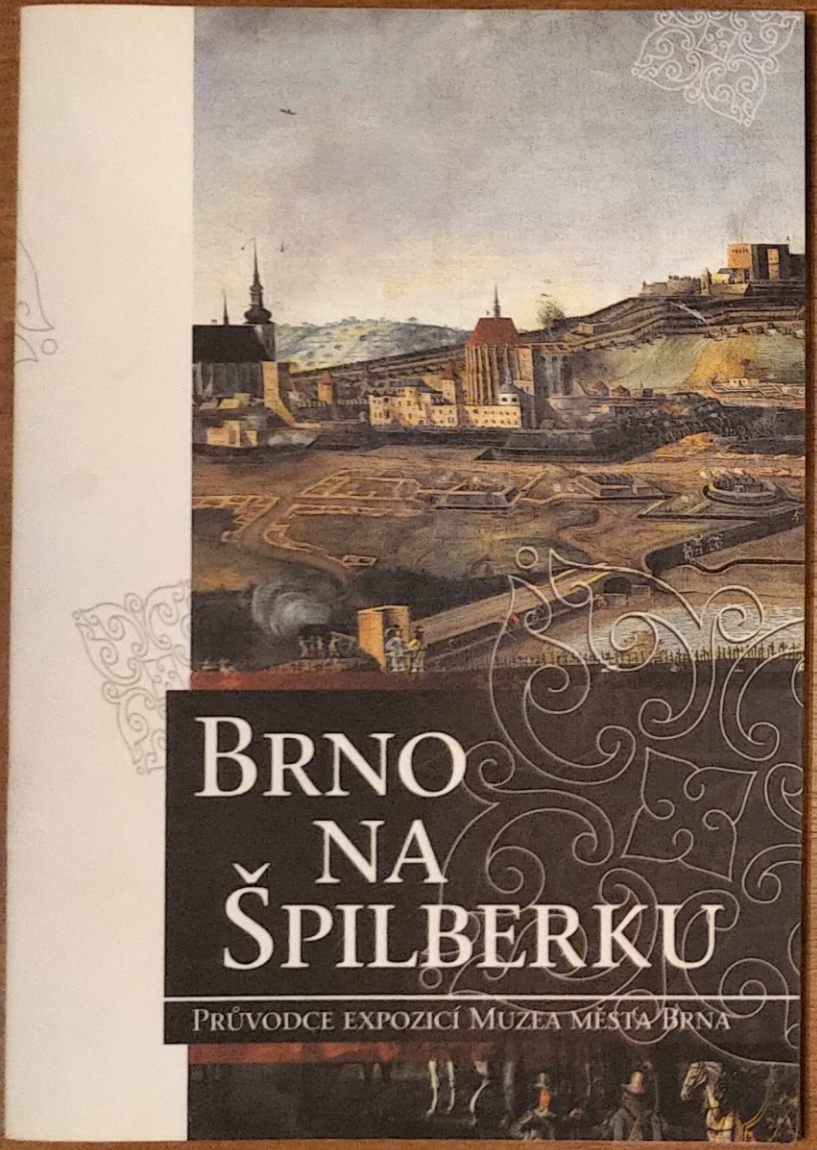
BRNO
NA
ŠPILBERKU
PRŮVODCE EXPOZICÍ MUZEA MĚSTA BRNA

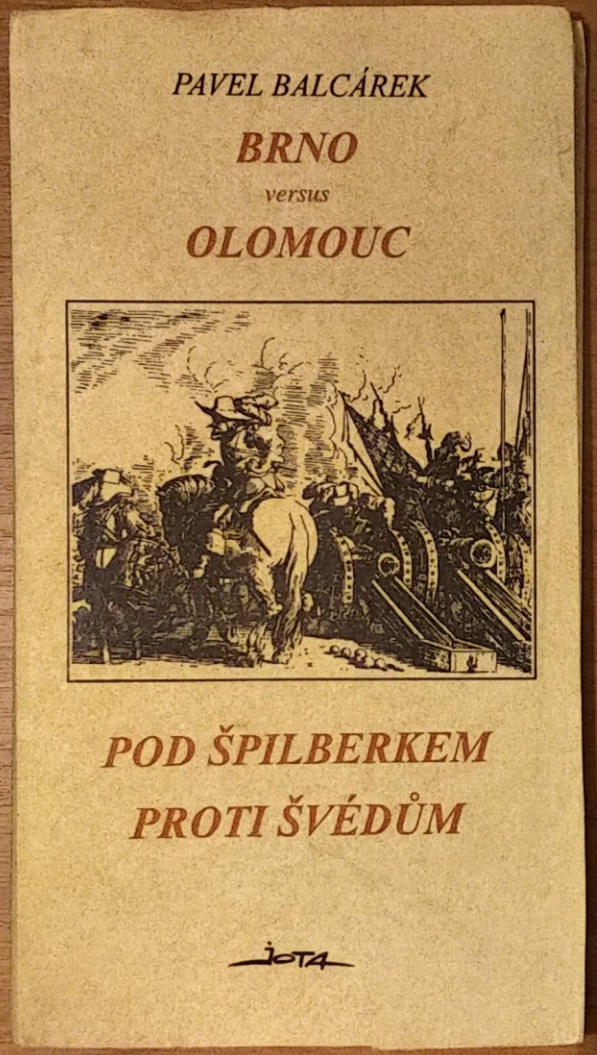
PAVEL BALCÁREK
BRNO
versus
OLOMOUC
POD ŠPILBERKEM
PROTI ŠVÉDŮM
JOTA

SEDMKRÁT
BRNĚ
JIŘÍ ČEJKA
DANA OLIVOVÁ

českých dějin?

Velká čtenářská anketa MF DNES
Hlasujte pro svou oblíbenou osobnost

zástupci kulturní, vědecké a podnikatelské elity

Boleslav I.
asi 915–972

Kníže z rodu Přemyslovců. Dal zavraždit svého bratra Václava a zmocnil se vlády. Připojil ke státu Moravu, Slezsko, Krakovsko a Červené Hrady.

Navrhli ho například Ondřej Neff a Michal Horáček

Bernard Bolzano
1781–1848

Duchovní, filozof. Zkoumáním pravidel myšlení se stal předchůdcem moderní logiky, přispěl k základům matematické analýzy.

Navrhli ho například Jiří Bičák a Jiří Gryger

K. H. Borovský
1821–1856

Novinář, spisovatel, politik. Je považován za zakladatele české moderní žurnalistiky. Napadal absolutismus a světskou i církevní reakci.

Navrhli ho například Ondřej Neff a František Šamalík

Svatý Cyril
827–869

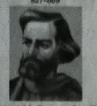

Byzantský učenec a misionář sestavil první slovanské písmo – hlaholici. Přeložil evangelium a liturgické texty. Byl svatořečen.

Navrhli ho například Ladislav Bartoníček a Jiří Holý

Karel Čapek
1890–1938

Prozaik, dramatik, básník, publicista, překladatel. Jeho světoznámá díla mají širokou záběr, výrazný humanismus i silný protiválečný apel.

Navrhli ho například Dana Hálová a Martin Jan

Ema Destinová
1878–1930

Operní pěvkyně a velká česká vlastenka, jejíž temnější zabarvený soprán obdivovali posluchači v nejslavnějších operních domech světa.

Navrhl ji například Daniela Fleglarová a Marcel Grün

Václav Havel
1936

Poslední československý a první český prezident, dramatik, spisovatel, spoluzakladatel Charty 77. Celosvětově respektovaná osobnost.

Navrhli ho například Dana Hálová a Milan Pražan

Jaroslav Heyrovský
1890–1967

Fyzikální chemik, světově proslulý vědec, autor či spoluautor významných vědeckých publikací. V roce 1959 obdržel Nobelovu cenu za chemii.

Osobnost navrhli například Petr Broušek a Jan Pilař

Milada Horáková
1901–1950

Významná členka Čs. strany národně socialistické. Za války ji věznil nacisté, posléze byla po vykonstruovaném procesu popravena komunisty.

Navrhl ji například Ivo Pondělíček a Helena Theinová

Jan Hus
asi 1371–1415

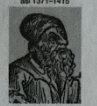

Vůdce českého reformního hnutí usilujícího o nápravu křesťanské církve. Byl odsouzen za kacířství a upálen. Hnutí přerostlo v husitskou revoluci.

Navrhl ho například Jan Pirk a Ivo Pondělíček

Leoš Janáček
1854–1928

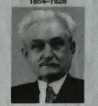

Skladatel se dodnes těší většímu uznání ve světě než u nás. K jeho nejznámějším operám patří Její pastorkyňa či Příhody lišky Bystroušky.

Navrhl ho například Radoslav Nenadál a Hana Macíčková

Jiří z Poděbrad
1420–1471

Českým králem byl zvolen v roce 1458 rozhodnutím husitských i katolických stavů. Vystupoval jako král dvou tvářích tedy husitů i katolíků.

Navrhl ho například Zuzana Navarová a Jan Pirk

František Křižík
1847–1941

Vynálezce. Autor regulačního ústrojí obloukové lampy (1878), úvod do provozu první elektrickou dráhu (1891) nebo podzemí elektromotiv (1899).

Navrhl ho například Jiří Gryger a Tomáš Kadlec

Svatá Ludmila
860–921

Česká kněžna z kmene Pšovanů, šířitelka křesťanství. Její život byl předmětem četných středověkých legend. Jako světice je ctěna od 12. století.

Navrhl ji například Milan Balabán a Jiří Bičák

Marie Terezie
1717–1780

Uherská a česká královna od roku 1740 vláda habsburské monarchii. Zavádělа osvícenské reformy, mimo jiné nařídila povinnou školní docházku.

Navrhl ji například Martin Roman a Kurt Gebauer

T. G. Masaryk
1850–1937

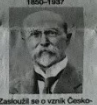

Zasloužil se o vznik Československa, byl jeho prvním prezidentem (od 1918 do 1935), doma i v zahraničí se těšil mimořádné autoritě.

Navrhl ho například Jaroslav Skála a Jan Cimický

Jan Řehoř Mendel
1822–1884

Kněz, přírodovědec, zakladatel nauky o dědičnosti. Ve své badatelské práci formuloval zákony, které se staly základem moderní genetiky.

Navrhl ho například Cyril Höschl a Jan Lála

Svatý Metoděj
815–885

Byzantský misionář a arcibiskup. S Cyrilem přišel na Velkou Moravu. V roce 869 se stal papežským legátem s užitkem pro slovanské země.

Navrhl ho například Štefan Vitko a Ladislav Bartoníček

Jan Patočka
1907–1977

Filozof patřící k největším českým myslitelům 20. století. Jeden z prvních tří mluvčích Charty 77. Policejní persekuce způsobila jeho smrt.

Navrhl ho například Eda Kriseová a Petr Šmolka

Přemysl Otakar I.
po 1155–1230

Panovník, který získal roku 1212 významnou listinu Zlatou bulu sicilskou – potvrzení dědičnosti české královské koruny.

Navrhl ho například Hana Macíčková a Václav Hudeček

Přemysl Otakar II.
1233–1278

Významný český král, za jehož vlády náš stát hospodářsky vzkvétal a vznikala nová města. Zahynul v památné bitvě na Moravském poli.

Navrhl ho například Theodor Pištěk a Jan Pirk

Jan E. Purkyně
1787–1869

Lékař, přírodovědec, filozof, národní buditel. Objasnil význam buňky jako základní jednotky rostlinného a živočišných organismů.

Navrhl ho například Petr Broušek a Josef Koutecký

Rudolf II.
1552–1612

Praha se za jeho vlády stala opět císařským sídlem. Byl mecenášem umění a umělců, nashromáždil tady mimořádné umělecké sbírky.

Navrhl ho například Josef Koutecký a Andrej Gunc

Jaroslav Seifert
1901–1986

Básník, nositel Nobelovy ceny za literaturu (1984). Signatář Charty 77 byl vystaven mu režimu nepochodný, ale čtenáři milovaný.

Navrhl ho například Vladimír Harapes a Josef Koutecký

Svatý Václav
asi 907–935

Kníže z rodu Přemyslovců, patron české země. Podporoval křesťanství, upevňoval moc Přemyslovců. Od 10. století uctíván jako světec.

Navrhl ho například Andrej Gunc a Petr Corney

Svatý Vojtěch
asi 955–997

Biskup, podporoval domácí latinské i staroslověnské písemnictví. Je považován za autora duchovní písně Hospodine, pomiluj ny.

Navrhl ho například Eda Kriseová a Jaroslav Skála

Jan Werich
1905–1980

Herec, dramatik, prozaik. Nezapomenutelná je jeho partnerství s Voskovcem. Za normalizace byl pro své názory nedlouho zařazen do pozadí.

Navrhl ho například Petr Zuna a Olga Sommerová

Otto Wichterle
1913–1998

Chemik a vědec světového formátu. Autor více než 150 patentovaných vynálezů. Nejznámější je jeho vynález kontaktních čoček (1956).

Navrhl ho například Jiří Fabián a Štěpán Svátek

Emil Zátopek
1922–2000

Čtyřnásobný olympijský vítěz v bězích na dlouhých tratích, osmnáctinásobný překonal světové rekordy, nejlepší sportovec světa (1948, 1951, 1952).

Navrhl ho například Jan Cimický a Josef Láčík

Jan Žižka
asi 1360–1424

Válečník, husitský vojevůdce. Úspěšně čelil křížovým výpravám. Tvůrce vojenské defenzivní taktiky opírající se o vozovou hradbu.

Navrhl ho například Pavel Kafka a Anna Kareninová

Galerie 50 kandidátů, jak je v anketě vybrali

Albrecht z Valdštejna
1583–1634

Vojevůdce, který byl v dubnu 1625 jmenován vrchním velitelem císařské armády. Chtěl získat českou korunu. Byl zavražděn v Chebu.

Navrhl ho například Šimanovi Mandler a Petr Corney

Anežka Česká
1211–1282

Česká šlechtična. Založila v Praze špitál a dvojitý klášter františkánů a klarisek. Od středověku uctívána a roku 1989 svatořečena.

Navrhl ji například Vladimír Franz a Michal Horáček

Tomáš Baťa
1876–1932

Vybudoval největší obuvnický koncern v Československu, prosadil se i ve světové konkurenci. Boty od Bati byly levné a měly solidní kvalitu.

Navrhl ho například Miroslav Masák a Josef Láčík

Edvard Beneš
1884–1948

Spolupracovník T. G. Masaryka, druhý československý prezident. V roce 1939 abdikoval, po válce se do funkce vrátil. Odstoupil v červnu 1946.

Navrhl ho například Pavel Šebesta a Rudolf Zahradník

Josef Dobrovský
1753–1829

Jazykovědec, zakladatel slavistiky a historik. Největší osobnost českého osvícenství a vůdčí duch první fáze českého národního obrození.

Navrhl ho například Vladimír Franz a Zdeněk Kukal

Antonín Dvořák
1841–1904

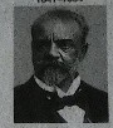

Geniální skladatel známý po celém světě. K jeho nejhranějším symfoniím patří Z Nového světa, nejpopulárnější operou je Rusalka.

Navrhl ho například Josef Koutecký a Vlastimil Harapes

Miloš Forman
1932

Nejuznávanější český filmový režisér žije od konce 60. let v USA. Jeho film Přelet nad kukačím hnízdem získal pět a Amadeus osm Oscarů.

Navrhl ho například Aleš Lederer a Vladimír Merta

Jaroslav Hašek
1830–1923

Spisovatel, novinář a také velký bohém. Vrcholem jeho humoristického a satirického umění jsou Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války.

Navrhl ho například Miroslav Ptáček a Martin Jan

Josef Jungmann
1773–1847

Jazykovědec, překladatel a osobnost národního obrození. Jedním z vrcholů jeho práce je pětidílný Slovník česko-německý.

Navrhl ho například Dana Hálová a Ondřej Neff

Franz Kafka
1883–1924

Pražský německy píšící prozaik. Po druhé světové válce se stal zejména v západní Evropě velice uctívaným, u nás ho komunističtí ideologové odmítali.

Navrhl ho například Daniela Fleglarová a Ivan Gabal

Karel IV.
1316–1378

Český a německý král, římskoněmecký císař (od 1355) z dynastie Lucemburků. Nejvýznamnější evropský vládce pozdního středověku.

Navrhl ho například Hana Macíčková a Adolf Born

J. A. Komenský
1592–1670

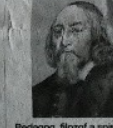

Pedagog, filozof a spisovatel. Nejčastěji připomínáno je jeho dílo pedagogické. Prosazoval nenásilnou výchovu respektující přirozený vývoj dítěte.

Navrhl ho například Vladimír Franz a Eda Kriseová

Alfons Mucha
1860–1939

Malíř, grafik a návrhář. Světově oceněný představitel evropské secese v užité grafice, ilustraci, šperku, nábytku, ale především v dekorativním umění.

Navrhl ho například Petr Bartůněk a Lubomír Brabec

Božena Němcová
1820–1862

Spisovatelka, zakladatelka novodobé české prózy. Zpracovala například české pohádky, pověsti a legendy. Jejím vrcholným dílem je Babička.

Navrhl ji například Zuzana Navarová a Vlastimil Harapes

František Palacký
1798–1876

Historik, politik, zakladatel novodobého českého dějepisectví. Národní obrozenec. Patřil k hlavním stoupencům národní jednoty Čechů a Slováků.

Navrhl ho například Ilja Kotík a Theodor Pištěk

Jan Palach
1948–1969

Vysokoškolský student těžce nesl sovětskou okupaci v roce 1968. Na protest proti ústupkům okupantům se v centru Prahy upálil.

Navrhl ho například Petr Zuna a Petr Šmolka

Bedřich Smetana
1824–1884

Zakladatel české národní hudby. Z jeho díla je nejznámější opera Prodaná nevěsta a cyklus symfonických básní Má vlast.

Navrhl ho například Martin Jan a Radoslav Nenadál

Emil Škoda
1839–1900

V roce 1868 získal strojírny v Plzni. Pod jeho vedením se pak Škodovy závody staly nejvýznamnější zbrojovkou Rakouska-Uherska.

Navrhl ho například Tomáš Kadlec a Martin Roman

František Tomášek
1899–1992

Římskokatolický kněz, teolog a církevní hodnostář byl v 50. letech internován. V 80. letech vystupoval na obranu občanských práv.

Navrhl ho například Adolf Born a Jan Graubner

Josef Kajetán Tyl
1808–1856

Dramatik, herec, prozaik a novinář. Organizátor národního kulturního života a hlavní představitel sentimentálně vlasteneckého romantismu.

Navrhl ho například Radoslav Nenadál a Pavel Sporcl